

LEGAL UPDATE

'Bangalijsten' en secundaire aansprakelijkheid

Datum: 18 maart 2024

Afgelopen vrijdag werd duidelijk dat de ouders van de studentes, genoemd op de zogenoemde '*Bangalijst Grietenpresentatie jaartje 23*', de verantwoordelijken aansprakelijk willen stellen voor de gevolgen die hun dochters van deze vermelding ondervinden. Kirsten Maes gaf in de uitzending van het [RTL Nieuws](#) antwoord op de vraag of het gebruikelijk is dat daarbij óók naar de verantwoordelijkheid van derde partijen gekeken wordt - zoals de betrokken studentenvereniging - en hoe haalbaar een eventuele aansprakelijkheidskwestie dan is.

Verantwoordelijkheid secundaire partijen een tendens?

Het aansprakelijk stellen van dit soort partijen past feilloos in een tendens waarin de aandacht en focus in aansprakelijkheidsprocedures in toenemende mate naar derde partijen verschuift. Is de vraag op dag één nog wie de schade direct heeft veroorzaakt; op dag twee gaat het (ook) om wie de schade had moeten voorkomen.

Het gaat hier in essentie om de verantwoordelijkheid van de zogenoemde 'secundaire partij': de partij die (vermeend) tekort is geschoten in het treffen van voorzorgsmaatregelen of het houden van toezicht, teneinde het schadeveroorzakend handelen van de primaire partij te voorkomen. Of anders gezegd: secundaire partijen worden aansprakelijk gesteld voor schade die een ándere partij – de primaire partij – feitelijk in het leven heeft geroepen. Denk aan scholen vanwege pestgedrag van medeleerlingen, sportverenigingen vanwege incidenten tussen sporters op het sportveld, horecagelegenheden vanwege schadeveroorzakend gedrag van dronken bezoekers: secundaire aansprakelijkheidsprocedures kennen we in alle vormen en maten. Zie in dit verband ook de recente [Legal Update](#) naar aanleiding van de tramaanslag in Utrecht, waarin het vervoersbedrijf en de trameigenaar secundair aansprakelijk werden gesteld.

Juridische haalbaarheid

Ook in het maatschappelijk debat over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag is de afgelopen jaren in verschillende contexten gesproken over de rol van secundair betrokken partijen. Denk aan de vragen over de rol van de productiemaatschappij na het TVOH-debacle en van Ajax na de verstuurde 'dickpics' van de technisch directeur. Maar: vragen en rechtspraak over dergelijke aansprakelijkheden – vooral in de zorg en het onderwijs – gaan al veel verder terug. Reeds in 1997 bood het Gerechtshof Arnhem een mooi en nuttig toetsingskader (ECLI:NL:GHARN:1997:AC0331). Ook de uitspraak van de Rechtbank Leeuwarden uit 2012 (ECLI:NL:RBLEE:2012:BW8279, r.o. 4.3 & 4.4) is in dit verband lezenswaardig. Voorzienbaarheid en proportionaliteit zijn daarbij steeds de sleutelwoorden.

Waren (meer) voorzorgsmaatregelen van de studentenvereniging mogelijk en redelijkerwijs haalbaar? Lag het gedrag van haar leden binnen haar invloedssfeer? In dit specifieke geval kennen we de feiten en omstandigheden (nog) niet. Wat we wel weten, is dat de maatschappij en het recht meer dan ooit verwachten dat óók secundair betrokken partijen doen wat in hun vermogen ligt om voor een veilig klimaat binnen hun ruimte zorg te dragen. En daarin ligt zowel de kern als de moeilijkheid besloten: secundaire aansprakelijkheid is een schuld-, en geen risicoaansprakelijkheid. De aangesproken partij moet dus wel een concreet en eigen verwijt treffen. Het enkele feit dát er grensoverschrijdend gedrag heeft kunnen plaatsvinden, is voor aansprakelijkheid onvoldoende.

Conclusie in breder perspectief

Op een organisatie rust niet alleen een zorgplicht om seksueel grensoverschrijdend gedrag van en jegens hun eigen werknemers zoveel als mogelijk te voorkomen. Ook tegenover derden kan een zogenoemde 'secundaire zorgplicht' bestaan om tot op zekere hoogte te voorkomen dat zij slachtoffer worden van grensoverschrijdend gedrag van een andere partij. Hoe ver het toezicht van secundair betrokken partijen behoort te gaan en welke maatregelen dan precies verwacht mogen worden, hangt uiteraard af van de omstandigheden van het gegeven geval. De *Kelderluik*-criteria zullen daarbij leidend zijn. Maar dát ook de handelwijze en verantwoordelijkheden van secundaire partijen in beeld komen in het debat over seksueel grensoverschrijdend gedrag, is inmiddels wel duidelijk.

Dit is een Legal Update van Kirsten Maes.

Voor meer informatie:

Kirsten Maes
+31 30 25 95 610
kirstenmaes@vbk.nl